

ním zvyklostem. Pro nedostatek právního důvodu bylo žalobu co do této částky zamítnouti, ježto však žalobkyně nevzdala se výslovně dalších důvodů dosud neuplatněných (na př. náhrady škody do výše zažalované částky 250.000 Kč), a není vyloučeno, že se bude domáhati této částky z jiného důvodu, byla žaloba zamítnuta pro tentokráte.

Čís. 7433.

V § 13 zákona ze dne 11. července 1922, čís. 225 sb. z. a n. předpokládá se výpověď ve smyslu § 1116 obč. zák. Třebas byl byt, z něhož dal státní zaměstnanec výpověď, zajištěn pro jiného státního zaměstnance, nebyl vypověděvší nájemník sprostěn povinnosti odevzdati byt pronajímateli.

(Rozh. ze dne 21. října 1927, Rv I 1140/27.)

Majitelky domu domáhaly se na žalovaném odevzdání bytu, z něhož dal žalovaný (státní zaměstnanec) sice výpověď, ale od něhož neodevzdal žalobkyním klíče. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, mimo jiné z těchto důvodů: Pokud se týče toho, že žalovaný dal k 1. říjnu 1926 okamžitou výpověď, sluší uvést, že byt byl ve smyslu zákona ze dne 11. července 1922, čís. 225 sb. z. a n. zajištěn pro jiného státního zaměstnance a že tudíž výpověď má jen omezený účinek. § 13 cit. zák. stanoví tři podmínky zajištění, by byt byl obýván státním zaměstnancem, by k uprázdňení bytu došlo služebním přeložením zaměstnance do jiné obce, a by nájemní poměr nebyl rozváznán k výpovědi nájemníka dříve, než vlastníku domu bylo doručeno zajišťovací opatření. Všechny tyto tři podmínky byly splněny. Nejvyšší správní soud sice v rozhodnutí ze dne 2. října 1926, čís. 15.587/26 uvádí, že třetí podmínky zde nebylo, ale sám podotýká, že rozhodnutí o tom závisí na rozhodnutí o předběžné otázce, zda smrtí požívatelky právní nárok žalovaného na byt přestal, a že tato otázka jest otázkou soukromoprávní a že tudíž ji může řešiti pouze jako otázku předběžnou ve smyslu § 6 zákona o správním soudě. Nemá proto rozhodnutí o této otázce pro tento spor závaznosti a soud má povinnost zkoumati i třetí podmínku zcela samostatně. Poněvadž podle těchže spisů byl byt zajištěn politickým úřadem a zajištění bylo zástupci žalobkyň doručeno před 1. říjnem 1926, bylo vyhověno i třetí podmínce § 13 zák. 225/22 a na výpověď danou žalovaným z rozkazu ministerstva spravedlnosti dlužno hleděti jako na čin, kterým se měla zrušiti posavadní nájemní smlouva mezi žalovaným a žalobkyněmi ve smyslu poslední věty prvního odstavce § 13 zákona čís. 225/22. Proto ani výpovědi tou nebyl rozváznán nájemní poměr mezi žalobkyněmi a žalovaným, a žaloba postrádá zákonné opory. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a uvedl ku konci důvodů: Pokud se týče druhé rozhodné okolnosti, zda byl poměr nájemní zrušen výpovědi k 1. říjnu 1926, jak se snaží odvolatelky dovoditi, nebyly v řízení v první stolici uvedeny skutkové

okolnosti pro rozhodnutí potřebné. Na vyzvání odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 182 c. ř. s. seznaly obě strany souhlasně, že výpověď dána byla dopisem, kterýžto pak byl zástupcem odvolatele předložen a co do pravosti zástupcem žalovaného uznán. Z tohoto dopisu ze dne 25. září 1926 zjistil odvolací soud, že žalovaný sdělil Františku Š-ovi jako plnomocníku vlastnic domu a jako správci domu, že dává výpověď z bytu sestávajícího ze tří pokojů a kuchyně, koupelny s příslušenstvím od 1. října 1926 s tím, že klíče od bytu toho odevzdá po vystěhování na ministerstvo spravedlnosti, které zajistilo byt pro radu vrchního zemského soudu K-a v Praze, a že povinnost placení činže přechází od 1. října 1926 důsledkem zajištění bytu na uvedeného r. v. z. s. K-a. Z toho plyne zcela jasně, že žalovaným daná výpověď nebyla výpovědí ve smyslu § 1116 obč. zák., jež by zrušovala nájemní poměr vůbec, nýbrž že byla jen výpovědí ve smyslu § 13 (1) zákona ze dne 11. července 1922, čís. 225 sb. z. a n. ve znění zákona čís. 87/1923, jak správně uvedl také první soud. Odvolací soud ve směru tom sdílí plně právní názor prvního soudu a odkazuje proto ku správným zákonu i stavu věci odpovídajícím jeho důvodům. Nejedná se zde — jak odvolatelky mylně uvádějí — pouze o motiv, který ovšem byl by nerozhodný, ale jedná se o provedení zákonného předpisu. Podle názoru odvolacího soudu nebyl dosud poměr nájemní mezi žalovaným a spoluvlastnicemi domu zrušen, když nedošlo k novému nájemnímu poměru s osobou, pro niž byl byt zabrán, jelikož výpověď byla žalovaným dána právě jen za tím účelem, by byl umožněn vznik nového poměru nájemního. Vzhledem k tomu nemá okolnost, že bylo zabránění bytu provedené zemskou správou politickou nejvyšším správním soudem nálezem ze dne 2. října 1926, čís. 15.577/26 zrušeno, na trvání dosavadního poměru nájemního žádného vlivu.

N e j v y š š í s o u d uznal podle žaloby.

D ů v o d y:

Dovolání nelze upřít oprávnění, neboť odvolací soud neposoudil věc po stránce právní správně. Lze ponechat stranou, zda žalovaný po úmrtí poživatelky domu Josefy K-ové, jež zemřela dne 18. ledna 1925, užíval bytu, jež měl od ní najatý, dále bezprávně, poněvadž úmrtím Josefy K-ové zaniklo její právo poživací a tím také právo nájemní žalovaného, či zda dovolatelky jako majitelky domu uzavřely po té novou nájemní smlouvu se žalovaným prostřednictvím správce domu Františka Š-a. Odvolací soud má za zjištěno, že žalovaný dal dopisem ze dne 25. září 1925 výpověď z bytu k 1. říjnu 1926. Nejpozději tímto okamžikem zaniklo právo žalovaného, dále užívatí najatého bytu a podle § 1109 obč. zák. byl žalovaný povinen odevzdati dovolatelkám byt. Nelze přisvědčiti právnímu názoru odvolacího soudu, že dlužno rozeznávat mezi výpovědí podle § 1116 obč. zák. a výpovědí podle § 13 (1) zákona ze dne 11. července 1922, čís. 225 sb. z. a n. ve znění zákona čís. 87/1923, neboť zákon v tomto směru nijak nerozeznává a předpokládá v § 13

právě výpověď ve smyslu § 1116 obč. zák. Také okolnost, že byt žalovaného byl zajištěn ve smyslu § 13 cit. zák. pro jiného státního zaměstnance, nesprošťuje žalovaného zákonitě povinnosti, odevzdati byt dovoatelkám, neboť zajištěním bytu byly tyto podle citovaného ustanovení obmezeny ve svém právu vlastnickém pouze potud, že musí byt pronajati státnímu zaměstnanci, kterého úřad označí, jinak však zůstaly neobmezenými vlastníky domu a obzvláště nepozbyly práva žádati, by jim byt byl odevzdán, když nájemné právo žalovaného zaniklo. Okolnost, že žalovaný odevzdal klíče od bytu na poukaz ministerstva spravedlnosti zemské politické správě v Praze, jest nerozhodnou.

Čís. 7434.

Cizozemská pojišťovna, jež se zavázala před státním převratem zaplatiti pojistný peníz v bývalých rak.-uh. korunách, jest povinna zaplatiti ho tuzemci v Kč, třebas podle pojistky byla plništěm Vídeň.

(Rozh. ze dne 21. října 1927, Rv I 1365/27.)

Na základě pojistky z roku 1898 domáhal se žalobce na žalované říšskoněmecké pojišťovně vyplacení pojistného peníze v Kč. Ob a nižší soudy uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Pokud se odvolatelka brání proti tomu, že byla odsouzena ku placení v československé měně, není odvolání odůvodněno. Návrhem a pojistkou jest prokázáno, že Vaterländische Versicherungs-Aktien-Gesellschaft zu Elberfeld, s níž byla pojišťovací smlouva původně uzavřena, byla cizozemskou pojišťovnou, říšskoněmeckou, dále, že v někdejší Rakousku měla generální representaci (čl. IV. a VII. cí. nař. ze dne 29. listopadu 1865, čís. 127 ř. zák., §§ 1 a 2 zákona ze dne 29. března 1873, čís. 42 ř. zák.) ve Vídni a agenturu v Praze a že, — ač placení společnosti mohlo se dle § 9 všeob. poj. podmínek díti buď u hlavní pokladny v Elberfeldu neb u pokladny vídeňské representace, — byla pojistka vystavena na tuzemskou rakousko-uherskou tehdy v Rakousku platnou měnu. Po rozpadnutí se Rakouska nastoupila v území Československé republiky, kdež žalobce již v čase uzavření smlouvy měl a má i ještě nyní v Praze bydliště, na místo rakousko-uherské měny měna v korunách československých jakožto zákonná měna (§ 6 zákona ze dne 10. dubna 1919, čís. 187 sb. z. a n.) v poměru 1 K rak.-uh. = 1 Kč. Z právě uvedeného vychází na jevo, že pojišťovna sloužila zájmům pojištěnců, že za účelem pojišťování je vyhledávala i mimo německou říši v zemích k tehdejšímu Rakousku patřících a při tom pojištěnce dle jejich zájmů v tuzemské, tehdy platné měně pojišťovala. Z toho patrno, že, když podle zákona na místo dosavadní platné měny nastoupila v tuzemsku československá měna, tato zákonná tuzemská měna nastoupila podle pravé vůle obou stran pojistkou projevené (§ 914 obč. zák.) též ve příčině pojištěné sumy (vide též čl. VII. cí. nař. čís. 127/1865 ř. zák.). Proto posoudil soud své stolice věc po stránce právní správně,